

PROGRAM RADA ZA 2020. GODINU

Cetinje, januar 2020.

Radovi na sanaciji bivšeg Italijanskog poslanstva

Pošto ni ove godine kapitalnim budžetom nijesu planirana sredstva za sanaciju zgrade bivšeg Italijanskog poslanstva, nastojaćemo, kao i do sada, da iz sopstvenih sredstava i određenim uštedama obezbijedimo novac za tu namjenu. Prioriteti za sanaciju su krov, glavni hol i podrumске prostorije u COBISS-u za koje imamo urađene projekte sanacije.

Web arhiv

U NBCG se pristupilo izradi novog Web arhiva pošto se prethodno rješenje pokazalo neupotrebljivim. To podrazumijeva tri faze od kojih je prva započeta krajem 2019. godine, a ostale dvije planirane su do kraja 2020. godine.

(Ako treba uzeti Ugovor o izradi Web arhiva od Svetlane Karan i navesti opširnije o ovom poslu)

Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta

Tokom 2020. godine radiće se na mplemetacija novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji u Biblioteci, koji je usvojila Vlada Crne Gore, i koji je stupio na snagu 18. 09. 2019. godine.

Izdavačka djelatnost

Kada je riječ o štampanim izdanjima Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević" planira da objavi sljedeće publikacije:

- *Bibliografski vjesnik*, br. 1 – 3 za 2019. godinu;
- *Katalog izdanja NBCG*;
- Dvije knjige iz edicije *Neprolazni romani*;
- *Knjiga o Kišu*, suizdanje sa „Novom knjigom“ iz Podgorice;
- Novo kolo edicije „Nova Luča“, zajedno sa Otvorenim kulturnim forumom sa Cetinja, Zavodom za udžbenike i nastavna sredstva iz Podgorice i Fakultetom za crnogorski jezik i književnost sa Cetinja;
- Roman Huseina Bašića u okviru edicije „Mostovi“, zajedno sa Centrom za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore;
- *Biobibliografija književnika Pavla Goranovića*;
- Planirano je još nekoliko izdanja zajedno sa drugim izdavačima i ustanovama u Crnoj Gori

Tokom 2020. godine u Bibliografskom odjeljenju biće pripremljeni za objavljivanje sljedeći rukopisi:

- *Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 1998*;
- *Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2017*;
- *Crnogorska bibliografija : prilozi iz serijskih publikacija i zbornika : 2019*.

Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2020. godinu

U okviru Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2020. godinu, Nacionalnoj biblioteci su odobrena sredstva za realizaciju nekoliko projekata.

PROMOCIJA CRNOGORSKE KULTURE

Tokom 2020. godine, među brojnim događajima i aktivnostima na promovisanju crnogorske kulture planirano je da NBCG, sa još nekoliko ustanova, pokrene osnivanje književnog festivala međunarodnog karaktera koji bi se svake godine održavao na Cetinju.

Takođe, planiran je kalendar obilježavanja važnijih datuma u crnogorskoj i svjetskoj kulturi:

- 160 godina od rođenja Antona Pavloviča Čehova (januar)
- 90 godina od rođenja Borislava Pekića (februar)
- 90 godina od rođenja Miodraga Bulatovića (februar)
- 45 godina od smrti Iva Andrića (mart)
- Obilježavanje Svjetskog dana poezije (mart)
- Obilježavanje Svjetskog dana dječje književnosti (april)
- 75 godina od smrti Nikole Lopičića (april)
- 110 godina od rođenja Meše Selimovića (april)
- Izložba rukopisa iz fonda NBCG (maj)
- Predstavljanje novih izdanja NBCG (maj)
- Izložba filmskih i pozorišnih plakata iz fonda NBCG (jun)
- Veče posvećeno crnogorskim međunartnim proznim piscima (jun)
- 20 godina od smrti crnogorskog književnika Gojka Janjuševića (jul)
- Izložba međuratnih crnogorskih književnih časopisa (jul)
- 130 godina od smrti Ivana Mažuranića (avgust)
- Obilježavanje Svjetskog dana pismenosti (septembar)
- Obilježavanje 50 godina „Ratkovićevih večeri poezije“ (septembar)
- Izložba razglednica stare Crne Gore (oktobar)
- Izložba poslijeratnih plakata za književne večeri (oktobar)
- 190 godina od smrti Petra I Petrovića Njegoša (oktobar)
- Okrugli sto o književnim manifestacijama u Crnoj Gori (novembar)
- 105 godina od rođenja Ratka Đurovića (novembar)
- 220 godina od rođenja Franca Prešerna (decembar)
- 145 godina od rođenja Avda Međedovića (decembar)

Sajmovi

Nacionalna biblioteka Crne Gore će učestvovati na Međunarodnom i Internacionalnom sajmu knjiga u Podgorici. Izdavač OKF će i ove godine predstaviti izdanja NBCG na Sajmu knjiga u Lajpcigu, a izdavač „Nova knjiga“ će na osnovu Sporazuma o saradnji predstavljati izdanja NBCG na regionalnim i evropskim sajmovima knjiga.

ODJELJENJE ZA NABAVKU I BIBLIOGRAFIJU

U Odjeljenju za nabavku i bibliografiju će se raditi na redovnim aktivnostima: nabavka publikacija, kompletiranje fondova i kontinuirano vršiti reklamiranje nedostajućih naslova, u neposrednom kontaktu sa izdavačima, štamparima i autorima. Kao i do sada, Nacionalna biblioteka će gradskim i školskim bibliotekama, poklanjati knjige iz fonda izdanja Biblioteke i iz viškova.

Takođe, radiće se na izradi nacionalne bibliografije. Programom rada za 2020. godinu se, prije svega, planira nastavak rada na već započetim rukopisima nacionalne tekuće bibliografije. Radiće se na tekućim bibliografijama monografskih publikacija za 2017, 2018, 2019 i 2020. godinu. Biće nastavljen rad na već započetom rukopisu tekuće bibliografije članaka za 2019, a počće se i rad na rukopisu bibliografije članaka za 2020. godinu.

Nabavka i kompletiranje fondova

Glavni način popunjavanja fondova NBCG je putem obaveznog primjerka. Iz godine u godinu imamo isti problem jer izdavači ne ispunjavaju svoju zakonsku obavezu, a zbog toga nijesu sankcionisani. I do sada smo predlagali da Ministarstvo kulture formira Inspeksijsku komisiju za nadzor u prikupljanju obaveznog primjerka, ali to nije realizovano.

U cilju što efikasnijeg obavljanja poslova planirano je da CIP služba zahtjeve za izdavanjem CIP-a proslijedi bibliotekaru koji radi na nabavci publikacija. Ova informacija bi ubrzala dostavu obaveznog primjerka. Od ostalih vidova kompletiranja, prioritet u nabavci predstavljaju publikacije za zbirku „Montenegrina“ i Zbirku stare i rijetke knjige, kao i leksikografska izdanja i rječnici.

Nacionalna biblioteka Crne Gore će na osnovu Sporazuma o saradnji i u 2019. godini nastaviti međunarodnu razmjenu sa Narodnom bibliotekom Srbije i Bibliotekom Matice srpske iz Novog Sada.

Planira se da bibliotekar koja radi na prijemu obaveznog primjerka pohađa kurs - upotreba programske opreme cobiss3 Fond/monografske publikacije.

Na 45. godišnjem sastanku ISSN centara koji će se održati u Teheranu planira se da učestvuje bibliotekarka Vesna Vučković koja radi u ISSN agenciji.

Planira se i učestvovanje na Međunarodnom i Internacionalnom sajmu knjiga u Podgorici, Međunarodnom sajmu knjiga u Lajpcigu (Njemačka) zajedno s crnogorskim izdavačima.

Zbog nabavke publikacija za Montenegrinu predviđeno je odlazak dva bibliotekara na Sajam knjiga u Beogradu.

Nacionalna bibliografija

Tekuća bibliografija – monografske publikacije

Tokom 2020. godine biće nastavljen rad na tekućoj *Crnogorskoj bibliografiji* : *monografske publikacije* : 2017. godina, kumuliranjem zapisa koji po kriterijumima pripadaju ovoj bibliografiji. Potrebno je, prije svega, pretražiti bazu CIP zapisa koji su urađeni u Biblioteci za naznačenu godinu i kumulirati ih u tekuću bibliografiju. Zatim će uslijediti identifikovanje naslova knjiga koje Biblioteka još uvijek nije dobila, kao i aktivnosti oko

njihove nabavke za potrebe bibliografije i kompletiranja zbirke *Montenegrina*. Dio nedostajućih naslova je moguće nabaviti u neposrednoj komunikaciji sa autorima, izdavačima i štamparima, dok će ostali biti evidentirani kao deziderati do momenta njihove nabavke. Pomoću odgovarajućeg prefiksa u COBISS-u moguće je identifikovati nedostajuće nam zapise knjiga koji se nalaze u bazama drugih biblioteka u Crnoj Gori, a koji po kriterijumima pripadaju tekućoj bibliografiji i zbirci *Montenegrina*. Ti zapisi će, takođe biti preuzeti za lokalnu bazu Biblioteke i uključeni u bibliografiju kao deziderati. Nakon toga, uslijediće pregledanje elektronskih izdanja tekućih bibliografija država u okruženju (Srbija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Slovenija i Makedonija), s ciljem pronalaženja djela crnogorskih autora ili knjiga koje se odnose na Crnu Goru. Ovi zapisi će pomoću COBISS.Net-a biti preuzeti i priključeni bibliografiji. Istovremeno, biće označeni kao deziderati do eventualne nabavke istih knjiga. Time će biti završeno kumuliranje zapisa za tekuću bibliografiju knjiga – 2017. godina.

Nakon toga, uslijediće izrada više probnih ispisa radi redigovanja zapisa, na kojima će se uraditi potrebne intervencije do konačne pripreme rukopisa za publikovanje u elektronskom obliku. Ovu bibliografiju je moguće završiti do jeseni 2020. godine.

Istovremeno, vršiće se povremeno kumuliranje zapisa i za tekuće bibliografije knjiga za 2018, 2019 i 2020. godinu.

Tokom ove godine radiće se i na pripremi *Crnogorske bibliografije : monografske publikacije : 1998. godina*. Ova bibliografija pripada korpusu retrospektivne *Crnogorske bibliografije* – period 1995-2001. godina i po prvi put će biti objavljena u elektronskom izdanju. Na ovaj način nastavlja se sa realizacijom obrade i publikovanja bibliografija za pomenuti period. Ovu bibliografiju je moguće završiti i postaviti na web sajtu Biblioteke do kraja sledeće godine.

U skladu sa objektivnim mogućnostima, vršiće se kumuliranje zapisa za retrospektivne bibliografije monografskih publikacija – period 1995-1997. godina.

Tekuća bibliografija : prilozi iz serijskih publikacija i zbornika – 2019 i 2020.

Biće nastavljen rad na već započetom rukopisu tekuće bibliografija članaka za 2019. godinu popisom priloga iz dnevnog lista *Pobjede* i iz zbornika radova. Time će biti završen popis članaka za naznačeni period. Nakon toga, uslijediće izrada više probnih ispisa, radi redigovanja zapisa, registara i drugih podataka u ispisima u cilju pripreme rukopisa bibliografije za publikovanje. Ovu bibliografiju je moguće završiti i pripremiti za objavljivanje u elektronskom obliku do kraja 2020. godine.

U međuvremenu, biće nastavljen rad i na tekućoj *Crnogorskoj bibliografiji : prilozi iz serijskih publikacija i zbornika : 2020. godina*, popisom priloga iz tekuće produkcije naslova crnogorskih časopisa, novina, revijalnih izdanja i zbornika radova za ovu godinu, po utvrđenim kriterijumima.

ODJELJENJE ZA KORIŠĆENJE I ČUVANJE FONDOVA

Čitaonica

Planira se kupovina 2 kompjutera za korisnike, štampač i nabavka 4 kolica za transport bibliotečkog materijala.

Smještaj

U 2019. godini planira se nastavak reorganizacije prostora u prizemlju depoa i revizija novina. U 2019. stopirana je revizija časopisa, jer je započeta revizija monografskih publikacija koja nije bila u planu.

Treba nastaviti reviziju časopisa Osnovnog fonda od sig br. P 16 739. Na reviziji bi radile četiri ili pet grupa ako to bude dozvoljavala temperatura u magacinu.

U depou se stvaraju lokve već godinama na istim mjestima, zbog obilnih padavina. Vлага može da ugrozi fond ako se odmah ne reaguje. Bilo bi poželjno da se taj problem trajno riješi klimatizacijom depoa i optimalnim uslovima (vlažnost vazduha i ujednačena temperatura), tokom cijele godine za smještaj i čuvanje publikacija u glavnom depou Biblioteke. Na ovaj način bi se obezbijedio kontinuirani rad zaposlenih i sve aktivnosti predviđene planom za 2019. nesmetano bi se odvijale.

Ove godine prvi put je uključeno grijanje u depou tokom radnog vremena zbog revizije monografskih publikacija.

Knjigovezačka radionica će vršiti povezivanje novih naslova novina, revijalnih izdanja, kao i popravku i prepovezivanje oštećenih primjeraka iz svih fondova Biblioteke. Knjigoveznica će pratiti reviziju monografskih kao i reorganizaciju novina Osnovnog fonda izradom pokretnih korica i popravkom poveza.

ODJELJENJE ZA STRUČNU OBRADU BIBLIOTEČKE GRAĐE I POSEBNIH ZBIRKI

Prijem monografskih publikacija

Prema novom Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Javne ustanove Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“, u Odjeljenju za stručnu obradu bibliotečke građe i posebnih zbirki, biće uključena dva knjižničara, koja će raditi na prijemu publikacija, vršiti kontrolu ispravnosti primjerka, razvrstavati knjige po formatu, preuzimaće elektronske zapise iz drugih elektronskih kataloga u sistemu COBISS.Net. Takođe će raditi na automatskom signiranju i inventarisanju monografskih publikacija i pri tome ispisivati kontrolne kartone za topografski katalog.

Obrada, preuzimanje i redakcija monografskih publikacija

U Odjeljenju za stručnu obradu bibliotečke građe će se raditi na unosu bibliografskih zapisa u elektronski katalog za monografskih publikacije (za osnovni i muzejski fond), koje su dobijene putem obaveznog primjerka, razmjenom, poklonom ili kupovinom.

Redakcija monografskih publikacija će se vršiti za sve bibliografske zapise koji su kreirani u Biblioteci ili preuzeti putem COBISS.Net-a za fond „Montenegrina“.

Organizovaće se rad na retroaktivnom unosu monografskih publikacija. Tom ozbiljnom i veoma zahtjevnom poslu treba što prije pristupiti, s obzirom da elektronska pozajmica, podrazumijeva da veći dio aktivnog fonda (fonda koji se češće koristi) bude unešen u elektronski katalog. Na ovim poslovima osim dva bibliotekara iz Odjeljenja za stručnu obradu bibliotečkog materijala i posebnih zbirki, uključili bi se i ostali bibliotekari, prema

svojim mogućnostima, a takođe i magacioneri koji bi dostavljali publikacije bibliotekarima, a po odrađenom poslu vraćali u depo. Prije desetak godina, kada je u Odjeljenju radio veći broj bibliotekara, počelo se sa retroaktivnim unosom zapisa za monografske publikacije II signature, i to od većeg prema nižim brojevima. Dva bibliotekara iz obrade nastavila bi započeti posao, a retroaktivni unos publikacija za ostale signature bio bi organizovan na nivou biblioteke, i to od najnižeg ka najvišem broju. S obzirom na prirodu posla i veći broj bibliotekara koji bi bili uključeni, potrebno je pažljivo isplanirati i koordinirati rad na retroaktivnom unosu zapisa u elektronski katalog.

Važno je napomenuti da bi bilo od značaja da bibliotekari koji su zaposleni u čitaonici, takođe rade na retroaktivnom unosu publikacija koje se izdaju korisnicima u čitaonici, a za koje ne postoji zapis u elektronskom katalogu.

U 2019. godini organizovan je kurs Redakcija inicijalne baze CONOR.CG. Ovaj kurs je pohađalo petnaest bibliotekara (iz Odjeljenja za stručnu obradu bibliotečke građe i posebnih zbirki: Natalija Bokan, Maja Vuksanović, Boris Kaluđerović i Mirko Martinović) i dobili privilegije za redakciju inicijalnih zapisa pomenute baze. Inicijalna baza CONOR.CG, broji 16.583 zapisa, koji su ravnomjerno raspoređeni na petnaest redaktora. Planirano je da poslovi budu okončani do sredine 2020. godine.

Obrada serijskih publikacija

Na kreiranju zapisa za serijske publikacije koje su dobijene putem obaveznog primjerka, razmjenom, poklonom ili kupovinom, radiće bibliotekar – redaktor. Takođe će raditi na izradi CIP zapisa, i unositi podatke u CORES bazu urednika, kao i na izradi tekuće bibliografije za serijske publikacije, čemu će prethoditi stvaranje adekvatne tehničke podrške. Koordiniraće rad sa knjižničarima i tako pratiti ažuriranje tekućih brojeva časopisa, novina i dnevnih novina.

Prema novom Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Javne ustanove Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“, u Odjeljenju za stručnu obradu bibliotečke građe i posebnih zbirki, uključen je jedan bibliotekar koji će pored kreiranja zapisa za serijske publikacije (časopisi Osnovnog fonda), po potrebi će raditi i na izradi CIP zapisa za serijske publikacije.

U ovoj godini prioritet će biti dat retroaktivnom unosu podataka o stanju fonda za crnogorske dnevne novine „Dan«. Ove poslove će obavljati bibliotekar – redaktor u saradnji sa knjižničarem.

Planirano je da se bibliotekari koji rade na obradi serijskih publikacija aktivno uključe u reviziju časopisa osnovnog fonda.

Obrada posebnih zbirki

Zbirka muzikalija i fonodokumenata i audiovizuelne građe

Bibliotekar - redaktor će nastaviti rad na unosu zapisa u elektronski katalog štampanih muzikalija (notni materijal). Zapisi koji budu preuzeti iz drugih baza biće redigovani. Zamijenice se stare naljepnice, ispisivati signature i štampati i lijepiti naljepnice sa termalnog štampača. Postojeće signature će se ručno unositi, dok će se inventarni brojevi automatski dodjeljivati.

Radiće se na izradi CIP zapisa za štampane muzikalije i dodjeljivati ISMN (International Standard Music Numbering).

Planom za 2019. godinu je već naglašena potreba za iznalaženjem rješenja za adekvatniji smještaj notnog materijala, odnosno štampanog materijala (oko 11.000 jedinica) koji se trenutno nalazi na trećem spratu depoa u policama duž spoljašnjih zidova zgrade, što može dovesti do ozbiljnog oštećenja ove vrijedne građe. Treba razmotriti mogućnost smještaja ove građe u prostoriji gdje se nalazi najveći dio ove zbirke (na prvom spratu). Time bi ova građa bila objedinjena.

Nastaviće se saradnja sa Crnogorskom kinotekom, koja je nosilac projekta: Nabavka opreme za digitalizaciju i restauraciju zvuka. Radiće se na selekciji gramofonskih ploča (LP i Singl) iz Zbirke muzikalija i fonodokumenata i audiovizuelne građe, koje će, u prostorijama Crnogorske kinoteke biti digitalizovane, a po potrebi će se vršiti i restauracija zvuka. Selektovana građa biće popisana, uredno spakovana i poslata na digitalizaciju, a po odrađenom poslu, vraćene ploče bi bile sravnjene sa spiskom i provjereno da li je svaka ploča smještena u svom omotu. Za sve digitalizovane ploče biće kreirani zapisi u elektronskom katalogu.

Kartografsko - geografska zbirka

U ovoj godini, nastaviće se sa radom na kreiranju, odnosno preuzimanju zapisa i unos u elektronski katalog razglednica Hrvatske, a obrađivaće se i sva građa koja bude pristigla obaveznim primjerkom, kupovinom, poklonom i razmjenom.

Nije realizovana planirana obuka bibliotekara – redaktora u Narodnoj biblioteci Srbije, koja bi imala za cilj nastavak zahtjevne i složene obrade geografskih karata signaturne oznake Kr III (sekcijske karte), kao i zidnih karata signaturne oznake Kr IV.

Kad je riječ o zidnim kartama, odnosno o njihovom smještaju, Budžetom za 2020 godinu planirana je nabavka dva stalka i profesionalne lupe. Takođe je potrebno nabaviti beskisjelinski „svileni« papir koji bi služio za odvajanje karata, a time njihovu bolju zaštitu.

Imajući u vidu da je značajan broj karata i razglednica skeniran, i tako dostupan korisnicima, neophodno je nabaviti jedan računar za korisnike, a u cilju zaštite ove vrijedne građe.

U prošloj godini nije urađena planirana konzervacija, odnosno restauracija najstarijeg atlasa u zbirci, Atlas Mediterana iz 1764. godine, niti Karte Crnogorske knjaževine iz 1881. godine, koja je u veoma lošem stanju, tako da se nije mogla skenirati 2015. godine kao što je to urađeno sa ostalim kartama Crne Gore.

Spisak građe, kojoj je neophodna konzervacija, odnosno restauracija je znatno proširen pa je potrebno intervenisati na 95 geografskih karata, 21 razglednicu, 23 dopisnice i 1 album.

Nastaviće se saradnja sa brojnim turističkim organizacijama u Crnoj Gori, kao i kupovina starih razglednica crnogorskih gradova.

Likovno grafička zbirka

Kako su se stekli svi potrebni uslovi da se počne sa radom na ovoj zbirci, neophodno je na ovim poslovima rasporediti iskusnog bibliotekara – redaktora sa licencom za obradu neknjižne građe ISBD. Počelo bi se sa obradom plakata, s obzirom da su nekih dvadesetak već obrađeni za potrebe digitalne biblioteke.

Zbirka neknjižne građe i dokumentacionog materijala

Planirano je da se građa ove zbirke objedini, jer je samo jedan manji dio sitne građe prenesen iz depoa (treći sprat), razvrstan, popisao i privremeno smješten u kartonske kutije, a u prostoru Likovno grafičke zbirke. Za ovu građu je potrebno izaditi namjenske plakare, kako bi ona dobila adekvatan smještaj.

Kako se radi o vrlo specifičnoj građi, neophodno je na ovim poslovima rasporediti jednog iskusnog bibliotekara – redaktora sa licencom za neknjižnu građu.

Usluge izdavačima, izrada CIP –a, ISBN agencija

Dva bibliotekara – redaktora radiće na unosu CIP zapisa, dodjelu ISBN broja, uključivanje u ISBN bazu i dodjelu bar koda za monografske publikacije, a za potrebe crnogorskih izdavača. Radiće se i na arhiviranju zahtjeva za izradu CIP-a u odgovarajuće registre, slanje podataka računovodstvu o naplati usluga, praćenje uplata i dr.

Izradiće se popis crnogorskih izdavača za PID (Adresar izdavača uključenih u sistem ISBN). Podaci će biti krajem godine upućeni u sjedište međunarodne ISBN agencije u Londonu i tako uključeni u najnovije godišnje izdanje PIID-a.

Radiće se izvještaj o napretku crnogorskih izdavača za 2019. godinu (ISBN Progress report).

Kako se u periodu jun/jul, broj zahtjeva od strane izdavača znatno uvećava zbog izrade CIP zapisa za udžbenike, bibliotekar redaktor koji radi na redakciji zapisa za monografske publikacije, po potrebi će se uključivati na ovim poslovima, koji su u svakom slučaju prioritetni.

Ostali poslovi

- Komisija za praćenje i sprovođenje Nacionalnih standarda i stručnih uputstava za obradu bibliotečke građe, nastaviće rad na veoma važnim zadacima na planu donošenja odluka koje će imati za cilj poboljšanje kvaliteta zapisa i doprinijeti boljoj ujednačenosti rada među članicama COBISS.CG;
- Kako su lisni katalozi dobili konačni smještaj (na vezi), potrebno je izraditi nove oznake za kataloške kutije, s obzirom da su postojeći, pogotovo za stručni katalog, neadekvatni usled pomjeranja listića, a u cilju racionalnijeg korišćenja prostora u kutijama;
- Iz postojećih zbirki će se vršiti odabir građe koja će biti digitalizovana, kao i popisivanje građe kojoj je neophodna konzervacija, odnosno restauracija;
- Revizija monografskih publikacija Osnovnog fonda će se nastaviti i u 2020. godini, a bibliotekari iz Odjeljenja će se uključivati na ovim poslovima, onako kako je to rađeno i u prethodnoj godini;
- Radiće se i statistički podaci za MONSTAT;
- Edukacija pripravnika;
- Rukovodilac Odjeljenja kao član Komisije za reorganizaciju novina, nastaviće rad na ovim poslovima, započetim u prošloj godini.

Napomena: S obzirom da Planom za 2019. nije bila predviđena revizija monografskih publikacija Osnovnog fonda, Plan za 2020. godinu, je u pojedinim segmentima ostao neizmijenjen.

ODJELJENJE NACIONALNOG FONDA, LEGATA I STARE I RIJETKE KNJIGE

Programom rada Odjeljenja nacionalnog fonda, legata i stare i rijetke knjige za 2020. god. se planira nastavak i završetak realizacije Plana reorganizacije smještaja i nove prezentacije Zbirke koje se u njemu čuvaju.

Zbirka "Montenegrina"

Tokom 2020. Godine kontinuirano će se raditi na kataloškoj obradi već evidentirane monografske publikacije iz Osnovnog fonda NBCG koje pripadaju zbirci „Montenegrina“. Ovaj posao je započet polovinom 2015. godine, povlačenjem i obradom publikacija I i II signature. Tokom 2016. godine povučene su i obrađene publikacije III i V signature, u 2017. god. su povučene i obrađene publikacije IV, IVa i dio V signature.

U 2020. god. će biti obrađene sve preostale knjige V signature (manji broj). S obzirom na to da se u Osnovnom fondu NBCG nalazi još veliki broj monografskih publikacija koje pripadaju zbirci „Montenegrina“, potrebno je napraviti plan njihovog evidentiranja, povlačenja, obrade u elektronskom katalogu NBCG i pripajanja ovoj zbirci, kako bi ona, konačno, bila kompletna. U 2020. god. će biti urađen plan za njihovo evidentiranje i povlačenje.

Legati

Planiran je i nastavak retrospektivne obrade monografskih publikacija legata dr Pavla Mijovića, za elektronski katalog. Takođe se planira i nastavak rada na dopuni inicijalnih zapisa monografskih publikacija legata dr Nika S. Martinovića, dr Dušana J. Martinovića, a potom i legata Radivoja Lole Đukića.

S obzirom na to da je obrada monografskih publikacija legata dr Pera Šoća, Nikole Đonovića i Dušana Gvozdenovića završena, radiće se na pripremanju Kataloga ovih legata.

U 2020. godini bi trebalo raditi i na sređivanju arhivske građe legata Nikole Đonovića i dr Nika S. Martinovića. Arhivska građa legata N. Đonovića je grubo razvrstana, dok je arhivska građa legata dr N. S. Martinovića potpuno nesređena.

Planira se nastavak rada na obradi serijskih publikacija, prvenstveno stare crnogorske periodike - starih crnogorskih novina (1871-1945) za elektronski katalog i na obradi tekućih crnogorskih časopisa (koji nijesu urađeni).

Na popunjavanju fondova će se obavljati redovni poslovi: preuzimanje monografskih publikacija i njihov odgovarajući smještaj, preuzimanje periodičnih publikacija, njihova tehnička obrada, evidentiranje, povezivanje i odgovarajući smještaj.

Nastaviće se rad na kompletiranju fondova i monografskih i periodičnih publikacija svih zbirki u Odjeljenju, prvenstveno zbirke „Montenegrina“, na osnovu evidentiranih deziderata.

Fond starih crnogorskih novina (1871-1945) Odjeljenja nacionalnog fonda, legata i stare i rijetke knjige se nalazi u veoma lošem stanju, osim listova „Crnogorca“ i „Glasa Crnogorca“, koji su konzervirani-restaurirani i prepovezani (metoda laminacije i polukožni povezi). U

2020. godini se planira nastavak konzervacije-restauracije određenih naslova novina stare crnogorske periodike, njihovo povezivanje, kao i prepovez, preostalih, 4 sveske „Glasa Crnogorca“ i 6 svesaka „Cetinjskog vjesnika“.

Inače, fond starih crnogorskih novina je najviše tražen od strane korisnika. Potrebno je i sve ostale naslove trajno zaštititi konzervacijom-restauracijom, prepovezati, digitalizovati i na taj način trajno zaštititi.

Osim naslova stare crnogorske periodike u 2020. godini će biti digitalizovani i određeni primjerci iz ostalih zbirki Odjeljenja nacionalnog fonda, legata i stare i rijetke knjige, prema napravljenom planu.

Takođe, kao vid zaštite fondova Odjeljenja, kandidovan je projekat u okviru *Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2020. god.* Ministarstva kulture Crne Gore „Nabavka adekvatnih ormara (vitrina) za smještaj stare crnogorske periodike (1835- 1945)“. Realizacijom ovog projekta bi ova podzbirka u okviru nacionalne zbirke „Montenegrine“ bila zaštićena od fizičkih-mehaničkih oštećenja, spoljnih faktora, koji na sadašnji način smještaja nanose svakodnevnu štetu osjetljivom papiru na kojem su štampane ove publikacija.

Zbirka stare i rijetke knjige

U Zbirci stare i rijetke knjige se mora popuniti upražnjeno mjesto bibliotekara, kako bi se na kvalitetan način mogli obavljati sljedeći poslovi: popunjavanje Zbirke, tehnička obrada i adekvatni smještaj ovih publikacija, stručna obrada stare knjige za elektronski katalog NBCG, rad sa korisnicima...

Takođe je planiran i nastavak rada na konzervaciji-restauraciji starih i rijetkih knjiga i njihovo povezivanje u kožni ili polukožni povez. Postoji već znatan broj konzerviranih-restauriranih starih i rijetkih knjiga koji čekaju svoj adekvatni povez.

Konzervatorsko-restauratorska radionica

U Konzervatorsko-restauratorskoj radionici NBCG se planira njeno tehničko-tehnološko osavremenjavanje. Takođe će se nastaviti sa radom na konzervaciji-restauraciji knjiga iz Zbirke stare i rijetke knjige, kao i određenih naslova stare crnogorske periodike. Projekat o zaštiti ove Zbirke stare i rijetke knjige je napravljen u saradnji sa tadašnjim Zavodom za zaštitu spomenika kulture Crne Gore.

Potrebno je uraditi i dopuna konzervacije-restauracije listova svih brojeva (ukupno 6 svesaka) „Cetinjskog vjesnika“, kako bi se po obavljenom poslu, „Cetinjski vjesnik“ mogao povezati.

Konzervatorsko- restauratorska radionica će, kao i prethodnih godina sarađivati sa Centrom za digitalizaciju bibliotečkog materijala NBCG.

Ostali poslovi

Kontinuirano će se raditi i za potrebe korisnika. U cilju pružanja što kvalitetnijih i brzih usluga korisnicima Odjeljenju je tokom 2018. god. obezbijeđen skener, tako da su fondovi i na ovaj način postali dostupniji korisnicima.

Obavljajuće se i organizacioni, administrativni poslovi i dr.

Projektom edukacije i doedukacije kadra NBCG će biti obuhvaćeni i radnici Muzejskog

odjeljenja.

Zgrada bivšeg Francuskog poslanstva, u kojoj su smješteni fondovi Muzejskog odjeljenja NBCG, bi trebalo da u 2020. godini bude rekonstruisana, etapno (prozori, vrata...), ukoliko budu obezbijedena sredstva. Izrada glavnog sanacionog plana je urađena u 2014. godini.

ODJELJENJE ZA BIBLIOTEČKO-INFORMACIONI SISTEM I DIGITALIZACIJU

Projekat Virtuelna biblioteka Crne Gore – COBISS centar Crne Gore

Planira se nastavak uključenja novih biblioteka u sistem COBISS.CG i to 2 narodne biblioteke (Rožaje, Plav) a uz pomoć Ministarstva kulture i u saradnji sa Ministarstvom prosvjete planiramo uključenje i većeg broja školskih biblioteka.

Za 2019. godinu je bilo planirano da se uvede segmenta COBISS3 / Pozajmica u bazi CNBCT ali zbog rada na reviziji fonda monografskih publikacija, uvođenje ovog segmenta je prolongirano za 2020. godinu.

Početak godine planira se instalacija servisa mCOBISS za mobilne uređaje u 9 biblioteka koje imaju instaliran segment COBISS3/Pozajmica. Tom prilikom je predviđena i posjeta menadžmenta i stručnog tima iz IZUM-a i organizovanje COBISS dana u okviru kojih bi se prevashodno bibliotekarima kao i predstavnicima Ministarstva kulture, zaposlenima u institucijama kulture i predstavnicima Ministarstva prosvjete prezentirale novosti u sistemu COBISS i planovi za buduće aktivnosti na poboljšanju funkcionisanja ovog sistema.

Planira se nastavak prevođenja cjelokupnog korisničkog interfejsa na crnogorski jezik uz pomoć programskog alata Mtext (u saradnji sa IZUM-om tj. Odjeljenjem za dokumentaciju, prevođenje i lektorisanje). Prevod na crnogorski jezik je omogućen na latiničnom i na ćirilicnom pismu.

Stručni saradnik za kontakt sa članicama sistema COBISS će nastaviti sa pružanjem konsultacija svim članicama sistema (telefonom, mail-om, posjeta bibliotekama s ciljem pružanja pomoći na licu mjesta)

Bibliotečki informatici će kao i sada biti angažovani na prekonfiguraciju mrežnih uređaja, firewall-a i računarske opreme U djelokrugu njihovog rada sistem biće i nabavka, raspodjela nove i preraspodjela postojeće računarske opreme, kao i održavanje računarske i telekomunikacione opreme u Biblioteci. Pružaće i tehničku podršku za sva događanja u NBCG (izložbe, promocije, koncerti, radionice, naučni i stručni skupovi). Takođe će vršiti i tehnički pomoć na zahtjev biblioteka članica sistema COBISS.CG a planiran i obilazak svih članica sistema COBISS.CG kako bi se na licu mjesta moglo ustanoviti u kakvom je stanju njihova računarska infrastruktua.

Edukacija za COBISS

Plan je da se održi jedan trodnevni kurs Upotreba programske opreme COBISS3 – Preuzimanje zapisa i fond i jedan petodnevni kurs Upotreba programske opreme COBISS 3 katalogizacija. Kurseve će kao i do sada voditi licencirani predavač, mr Đurđa Martinović.

Komisija za dodjelu licenci za uzajamnu katalogizaciju obavljaće propisane postupke za dodjelu licenci za uzajamnu katalogizaciju monografskih publikacija.

Obuka za sticanje licenci za uzajamnu katalogizaciju za ostale tipove građe (sastavni djelovi, kontinuirani izvori, serijske publikacije i neknjižnu građu) obavljaje se u saradnji sa Centrom Virtuelne biblioteke Srbije.

U saradnji sa IZUM-om biće organizovan trodnevni kurs *Upotreba programske opreme COBISS3/Pozajmica*.

Petnaestočlani redaktorski tim koji je formiran 2019. godine vršice redakciju inicijalne baze ličnih imena CONOR.CG.

Centar za mikrofilmovanje i digitalizaciju. Digitalna biblioteka

Početakom 2020. godine završice se testiranje novog softverskog rješanja za Digitalnu biblioteku i nakon toga će se postavljati sadržaji po prioritetima.

S obzirom da nova platforma podrazumijeva unošenje digitalnih objekata i u PDF formatu, zaposleni u Odjeljenju nastaviće rad na obradi već skeniranog materijala (oko 5000 stranica)

Pored toga će se obavljati odnosno digitalizacija nove bibliotečke građe (oko 10.000 stranica), a među naslovima koji su planirani za ovu aktivnost nalaze se:

Orlić : crnogorski godišnjak stari i novi za prostu godinu...(1865-1870 i 1885)

Državni kalendar Knjaževine tj. Kraljevine Crne Gore (1907-1914; 1918)

Cetinjske novine (1916-1918)

Ilustrovani zvanični almanah – šematizam Zetske Banovine (1931)

Mali Radoica (1926/1927)

Petegola (1927)

Putopisi o Crnoj Gori iz 19. vijeka na njemačkom, italijanskom i francuskom jeziku, kao i njihovi prevodi na crnogorski jezik

Matična služba

U cilju pružanja stručno-savjetodavne pomoći u skladu sa čl. 37 Zakona o bibliotečkoj djelatnosti i čl. 6 Pravilnika o bližim uslovima i načinu vršenja matične bibliotečke djelatnosti. tokom 2020. godine biće izvršen redovan godišnji obilazak 21 narodne/gradske biblioteke i univerzitetskih biblioteka.

Matična služba će izrađivati evidencije, statistike i preglede o zatečenom stanju u crnogorskim bibliotekama.

U slučaju da se biblioteke tokom 2020. obrate NBCG odnosno Matičnoj službi, u skladu sa *Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja registra biblioteka na teritoriji Crne Gore*, biće izvršen upis u Centralni registar crnogorskih biblioteka.

Edukacija i učešće na konferencijama, seminarima, radionicama

1. Učešće tri bibliotečka infomatičara na INFO festu (sajam informatičkih dostignuća) u Budvi (jesen 2020.) – dva dana – kako bi se upoznali sa najnovijim dostignućima u IT sektoru
2. Obuka dvoje zaposlenih u Odjeljenju za digitalizaciju Nacionalne i univerzitetske biblioteke u Ljubljani

3. Kurs za tri biblioteka infomatičara - Linux sertifikovani administrator RHCE (Red Hat Certified Engineer) Organizator: CET - Computer Equipment & Trade Beograd
4. Učešće tri biblioteka infomatičara na skupa LFSA (zaposleni u COBISS centrima u državama članicama COBISS.Net-a) - Maribor, maj 2020.
5. Kursevi Adobe Photoshop, Adobe Illustrator i Adobe InDesign za troje zaposlenih iz Centra za digitalizaciju
6. Učešće dvoje zaposlenih na Godišnjoj konferenciji mreže Europeana sa ciljem aktivnog učešća NBCG u sadašnjim i budućim projektima Europeane
7. Učešće troje zaposlenih na COBISS konferenciji, Maribor, novembar 2020.

Ostale aktivnosti

Vršice se redovno dopunjavanje sadržaja na web stranici NBCG: www.nb-cg.me.

Obavljaće se i redovno administriranje društvenih mreža NBCG i za Digitalnu biblioteku Crne Gore (Facebook, Twitter).

Planira se redizajn Web arhiva Crne Gore jer je postojeće softversko rješenje potpuno neadekvatno i nefunkcionalno.

Na zahtjev Ministarstva kulture izrađivaće se izvještaji o bilateralnoj saradnji NBCG sa srodnim institucijama u inostranstvu.

Kulturna dešavanja

Realizacija izložbi posvećenih značajnim temama i ličnostima iz crnogorske i svjetske književnosti i kulture.

Promocija značajnih izdanja, izdanja Nacionalne biblioteke, prisustvo sajmovima u Crnoj Gori i regionu.

ODJELJENJE ZA PRAVNE I OPŠTE POSLOVE

U Odjeljenju za pravne i opšte poslove redovno i ažurno će se vršiti obavljanje pravnih, kadrovskih i administrativnih poslova, poslova vezanih za odnose sa javnošću, zatim poslova iz domena koji su regulisani propisima koji se bave zaštitom lica i imovine, te poslovima koje obavlja vozač.

Pravno-kadrovski, normativni i administrativni poslovi

U 2020. godini proritet će se dati sljedećim poslovima:

- Shodno novom Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji biće potrebno sačinjavati nove ugovore, (anexe) o radu sa zaposlenima;
- Kako je Skupština Crne Gore krajem decembra 2019. godine donijela novi Zakon o radu, to će se u skladu sa istim mijenjati postojeći ugovori o radu sa zaposlenima.

U skladu sa Zakonom o bibliotečkoj djelatnosti i Zakonom o zaštiti kulturnih dobara, i njima donešenim podzakonskim aktima, predstoji sačinjavanje niza odgovarajućih normativnih akata kojima se regulišu pojedine obaveze, procesi, usluge, ponašanja i sl. u domenu bibliotečke djelatnosti, a u čemu će učestvovati i ova služba.

Takođe, praviće se odgovarajući zahtjevi, rješenja i slično, prema Upravi za zaštitu kulturnih dobara u cilju kandidovanja bibliotečke građe za status kulturno dobro.

Posebna aktivnost Odjeljenja će se odvijati na postupanje po Zakonu o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, („Sl.list. CG“ br. 75/2018).

U skladu sa navedenim Zakonom, a shodno podzakonskim aktima Ministarstva finansija, Upustvu o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrola („Sl.list CG“, br. 73/08, 20/11, 30/12 i 34/14), donijeće se više pojedinih internih akata, odnosno pravila za definisanje finansijskih i drugih procedura u NBCG.

Kako je Vlada Crne Gore donijela novu uredbu koja se odnosi na unutrašnju reviziju, („Uredba o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru“, „Sl. list CG“ br. 70/2019), kojom je derogirana ona iz 2012. i 2017. godine, to će biti potrebno sačiniti novi Sporazum za vršenje unutrašnje revizije sa Ministarstvom kulture.

S obzirom na to da je Biblioteka konkurisala kod Ministarstva kulture za odobravanje više projekata po Programu zaštite i očuvanja kulturnih dobara za naredni period, to će biti potrebno, shodno odobrenim aktivnostima, odnosno sredstvima, sačinjavati rješenja za radne timove, zatim odgovarajuće ugovore sa trećim licima koja će biti angažovana za vršenje određenih poslova, i sl.

Planira se održavanje namanje dvije sjednice Savjeta Biblioteke. Na prvoj sjednici u 2020. će se razmatrati Izvještaj za 2019. i Plan rada za 2020. godinu.

Takođe, po potrebi, održavaće se sjednice Stručnog vijeća, što će Služba pratiti odgovarajućim zapisnicima, odlukama, zaključcima i slično.

Posebno se naglašavaju aktivnosti vezano za poštovanje Zakona o zabrani lica sa invaliditetom („Sl.list CG“ br. 35/2015), odnosno Pravilnika o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom.

U Odjeljenju će se svakodnevno obavljati poslovi koji podrazumijevaju: blagovremenu izradu odgovarajućih ugovora, aneksa na iste, rješenja iz oblasti radnih odnosa, prijave (odjave) zaposlenih kod Preske uprave CG, izradu raznih dopisa, statističkih izvještaja, praćenje propisa i njihovu primjenu, davanje tumačenja propisa, saradnju i korespondenciju sa resornim Ministarstvom, Ministarstvom finansija (i ostalim po potrebi), vođenje evidencija prisutnosti-odsutnosti zaposlenih i druge aktivnosti.

Poslovi koji se odnose na odnose sa javnošću, a koji permanentno iziskuju ažurnost, edukaciju i visprenost zaposlenog, obavlaće se u skladu sa potrebama Biblioteke, kao ustanove čije je učešće i značaj u javnom kulturnom i identifikacionom smislu naše države stalno, aktivno i izuzetno važno.

Poslovi administrativnog tehničara, koji između ostalog podrazumijevaju arhivarske, poslove distribucije pošte, telefoniste (centralni fix. telefon) i sl., uređivaće se sa još procedura, i obavlaće se ažurno, uredno i odgovorno.

Poslovi vozača, u sklopu kojih se obavljaju kurirski slični poslovi, redovno će se odvijati. Biblioteka je u posjedu 2 službena automobila koji će se registrovati i redovno održavati.

Poslovi zaštite lica i imovine

Ovi poslovi u Odjeljenju su konačno organizovani, odnosno uređeni na način kako to Zakon o zaštiti lica i imovine predviđa („Sl.list CG“ br. 43/2018). Kao što je poznato, Nacionalna biblioteka je svrstana u kategoriju obavezno šticećenih objekata. Naznačenim zakonom se predviđa mogućnost organizovanja unutrašnje službe obezbjeđenja, i u skladu sa tim je postavljeno normativno ustrojstvo shodno važećem aktu o organizaciji i sistematizaciji.

Ipak, ovdje se posebno naglašava da nedostaje normirani broj izvršilaca, s obzirom da je jedan zaposleni na radnom mjestu: čuvar, već predao zahtjev za sporazumni prestanak radnog odnosa zbog odlaska u starosnu penziju. Biće neophodno hitno popunjavanje ovog radnog mjesta.

Neophodno je napraviti detaljni Plan zaštite, koji podrazumijeva procjene bezbjednosti, ugroženosti, rizika kao i elaborat fizičkog obezbeđenja i projekat tehničke zaštite.

Redovno će se vršiti i održavanje sistema video nadzora Biblioteke, kao i servisiranje P/P aparata. Napominje se, da je neophodno stare analogne kamere zamijeniti sa digitalnim, visokih HD rezolucija, iz bezbjedonosnih razloga.

Kadrovske promjene/potrebe

Od Ministarstva kulture, odnosno Ministarstva finansija će se tražiti saglasnost za zapošljavanje izvršioca na radnom mjestu „čuvar“, kao i za zapošljavanje izvršioca na radno mjesto „portir-radnik na obezbjeđenju“, s obzirom da se za sad ovi poslovi pokriveni sa jednim izvršiocom, a po novom aktu o sistematizaciji je normirano dva.

Početak godine će se zaključiti odgovarajući Ugovori o obavljanju stručnog osposobljavanja, shodno propisima iz ove materije. Po ranijem (iz oktobra 2019. godine) postavljenom zahtjevu Biblioteke, odobreno je angažovanje 5 (pet) lica za stručno osposobljavanje, tako da će Služba sačiniti odgovarajuće ugovore, davati mjesečne izvještaje Upravi za kadrove Crne Gore i sl.

Biblioteka će u drugoj polovini godine ponovo aplicirati za dobijanje pripravnika po projektu stručnog osposobljavanja istih.

Edukacija kadrova Odjeljenja će se pratiti shodno raspoloživim finansijskim mogućnostima.

ODJELJENJE ZA FINANSIJSKO-RAČUNOVODSTVENE POSLOVE

U Odjeljenju za finansijsko-računovodstvene poslove obavljaju se finansijsko-računovodstveni i drugi pomoćni poslovi.

Tokom 2020. godine radiće se na:

- izradi finansijskog izvještaja i finansijskog plana;
- blagovremenom i namjenskom korišćenju sredstava za namjene predviđene budžetom i finansijskim planom;
- izradi planova i programa rada Biblioteke;
- izradi periodičnih obračuna i završnih računa;
- izradi finansijskih iskaza;
- blagajničko poslovanje;
- knjigovodstveni poslovi;
- javne nabavke;
- obezbjeđivanju ispravnosti i funkcionalnosti sistema centralnog grijanja i uređaja za klimatizaciju;
- poslovima domara;
- održavanju higijene i drugi poslovi u skladu sa propisima.

